

Analyse af en børnetegning

Af Karin Aas Nøstvik

Børnetegningen blev tegnet af en pige på tre år. Under analysen lagde jeg vægt på, hvad hun tegnede, og hvordan hun gjorde det. Hun havde kontrol over det, hun tegnede og blev hurtigt færdig. Hun begyndte med at fortælle, hvad hun ville tegne. Dette betyder, at hun er i fasen "navngivne skriblerier", som er den sidste fase før "før-skemaet", fordi tegningen blev navngivet fra starten, og hun planlagde, hvad hun skulle tegne: "nu skal jeg tegne ... osv." Hun tog sig ikke tid til at skifte farve eller farvelægge tegningen. Hun hvilede armen på bordet, brugte håndledet og holdt på tuschen med pincetgreb. Hun begyndte med at tegne et rektangel, som skulle være et hus, hvor formerne lukkes (liniens ende møder dens begyndelse). Indeni huset/rektanglet tegnede hun forskellige former, som hun beskrev som en krokodille med øjne og mund. Rundt om halsen havde "krokodillen" en snor, som var fæstnet til en krog oppe på "huset/rektanglet", så tegnede hun en streg op til de to former oppe på huset/rektanglet, som skulle være kroge til at fæstne båndet til krokodillen. Under rektanglet/huset var der former, som forestillede en flydemotor.

Dette siger meget om forståelsen af sammensætningen mellem det virkelige liv og tegningen. Hun vidste, hvordan en krokodille så ud, og at den er truende, siden hun valgte at have den i snor oppe på huset i de to stærke kroge til at holde snoren til krokodillen. Vigtigt med sikkerhed, sådan at krokodillen ikke slipper løs. Under huset, som tydeligvis var i vand, placerede hun en flydemotor for at holde huset til krokodillen flydende. Det er meget fantasifuldt og kreativt. Formerne er logisk placerede i forhold til hinanden. "Krokodillen" er placeret sådan, at den har lidt plads rundt om sig. Flydemotoren, som består af to nogenlunde ens former, som er sammensat til en form, er placeret under "huset" præcis som motoren på en båd. "Krogene" er placeret sådan, at de er let tilgængelige. De er også ens. Formene er placeret midt på papiret.

At stimulere denne pige i hendes videre udvikling må foregå gennem miljøet rundt omkring hende. Tegnerej som papir og farver af forskellige variationer skal være tilgængelige for hende. Giv hende tilbagemeldinger gennem at være anerkendende. Her mener jeg ikke nødvendigvis at kommentere alt det, barnet tegner, men lad barnet fortælle og vær imødekommende og interesseret i, hvad hun fortæller. Lad hende blive stimuleret til at videreudvikle sit tegnetalent. Samtidig er det vigtigt at give hende forskellige oplevelser, som giver indtryk i hverdagen, sådan at de kommer til udtryk gennem tegninger. Vis respekt for hendes kreative produkter ved at passe på dem. Eksempler på det kan være at hænge tegningerne på væggen, arkivere dem i ringbind og mapper. Og ikke mindst tage dem frem i årene efter og mindes de forskellige tegninger sammen med barnet.

Børns tegneudvikling

Børnetegning er udtryk for børns forståelse af omverdenen. I tidens løb har mange interesseret sig for børns tegning. Hilda Lewis mener, at "tegningen hos det enkelte barn er unikt."

Børnebilledernes karakteristiske fællestræk modificeres ved den enkeltes personlighed og ved kulturpåvirkning (Stensil). Endvidere mener hun, at "børns billeder er universelle", hvilket betyder, at børn gennemgår næsten de samme stadier, men i deres eget tempo og med individuelle forskelle.

Enkelte forskere mener, at børns tegneudvikling er parallel med den mentale udvikling. Ud fra et udviklingspsykologisk syn. Victor Lowenfeld, Rolf Bull-Hansen og Helga Eng er de mest kendte. Bull-Hansen mener, at "for børn er tegning udtryk, et middel til at tolke sin egen opfattelse og skabe form som svarer til det, det er nået til i sin erkendelse. Der må altid være sammenhæng mellem

opfattelse af form, og det udtryk formen får. Børn tegner symboler for det, de opdager gennem former”.(ibid)

Lowenfeld mener, at ”børn ikke forsøger at kopiere en visuel form, men de tegner for eksempel kropsdele efter den aktive viden, de har om dem. Videre mener han, at der ikke er tvivl om, at børn ved mere end det, de afbilleder. Dette forklarer han med, at børn gennem tegning viser, hvad der er vigtigt for dem i det øjeblik, de tegner”.(ibid) På den børnetegning, jeg analyserede, var der tegnet en ”krokodille”. Barnet, som tegnede tegningen var optaget af krokodiller, og at de var meget farlige, derfor fik krokodillen snor om halsen.

Helga Eng mener, at ”børn ved mere om det, de tegner, men at de ikke har de tekniske færdigheder og den viden, de behøver for at visualisere det, de ved”.(ibid) Jeg sad ved siden af pigen, mens hun tegnede, og hun fortalte undervejs, hvad hun tegnede. Derfor ved jeg, hvad hun tegnede. Hvis ikke jeg havde gjort det, havde jeg haft problemer med at se, hvad der var på tegningen. Derfor kan jeg i fremtiden se vigtigheden ved at sidde ved siden af børn, når de tegner, og få dem til at fortælle om deres tegninger undervejs.

Pædagogens opgaver med udvikling af børns tegneudtryk

Helga Eng mener, at børn efterligner voksne. Derfor bliver de stimulerede af, at voksne tegner, læser og skriver. De får indtryk af, at det at tegne er noget vigtigt, når de ser, at andre gør det. (Stensil fra Biljana)

Børn bør tegne med udgangspunkt i det, de selv er optaget af. Voksne bør anspore til interessen hos barnet og sørge for at give næring til barnets tegneudvikling.(ibid)

Lowenfeld mener, at ”lærerens rolle er vigtig, og det mest centrale er at motivere børn til at tegne. Give børnene varierede oplevelser, gerne med tematisk sammenhæng. Miljømæssig stimulering og sanseoplevelser er nødvendige for, at børn skal gennemgå en naturlig tegneudvikling på forskellige stadier”.(ibid)

Reflekterede samtaler mellem voksne og børn om det, man ser eller har set eller oplevet på en anden måde, om følelser, sammenhænge mellem ting i virkeligheden eller i fantasien og så videre er vigtige for at skabe sammenhæng mellem logik og fantasi – og dermed for kreativitet.(ibid)

Lowenfeld mener, at ”det er vigtigt med viden og erfaring med forskellige materialer og teknikker for at blive teknisk dygtig og udtrykke det, man vil”.(ibid)

Tegningen

